

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 februarie

Seria I, Anul XX, Nr. 8 (220), 2012

PF LUCIAN MUREȘAN - CARDINAL



Foto: Curia Arhiepiscopiei Majore

Din sumar:

Predica Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea la Consistoriul cu crearea a 22 de Cardinali - pag. 3-4; Lucian Mureșan, al treilea Cardinal al Bisericii Române Unite cu Roma - interviu - pag. 4-6

Predica Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea la Consistoriul cu crearea a 22 de Cardinali

sâmbătă, 18 februarie 2012

“Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam”

**Venerați Frați,
Iubiți frați și surori,**

Cu aceste cuvinte cântul de intrare ne-a introdus în ritualul solemn și sugestiv al Consistoriului obișnuit și public pentru crearea noilor cardinali, pentru impunerea beretei, pentru încredințarea inelului și pentru acordarea titlului. Sunt cuvintele eficace prin care Isus l-a constituit pe Petru ca fundament solid al Bisericii. Credința reprezintă factorul calificator al acestui fundament: de fapt, Simon devine Petru – stâncă – deoarece a mărturisit credința sa în Isus Mesia și Fiul al lui Dumnezeu. În vestirea lui Cristos Biserica este legată de Petru și Petru este rânduit în Biserică drept stâncă; însă cel care zidește Biserica este Cristos însuși, Petru trebuie să fie un element deosebit al construcției. Trebuie să fie așa prin fidelitatea față de mărturisirea sa făcută la Cezarea lui Filip, în virtutea afirmației: “Tu ești Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu!”.

Cuvintele adresate de Isus lui Petru scot bine în evidență caracterul eclezial al evenimentului de astăzi. De fapt, noii cardinali, prin acordarea titlului unei biserici din această Cetate sau dintr-o Dieceză suburbană, sunt inserați cu toate drepturile în Biserica Romei condusă de Succesorul lui Petru, pentru a coopera strâns cu el în conducerea Bisericii universale. Acești iubiți

cardinali, care peste puțin timp vor face parte din Collegiul Cardinalilor, se vor uni cu legături noi și mai puternice nu numai cu Pontiful Roman, ci și cu întreaga comunitate a credincioșilor răspândiți în toată lumea. În desfășurarea slujirii lor speciale în susținerea ministeriului petrin, noii cardinali vor fi chemați de fapt să ia în considerare și să evalueze evenimentele, problemele și criteriile pastorale care ating misiunea întregii Biserici. În această misiune delicată le va fi exemplu și ajutor mărturia de credință dată cu viața și cu moartea de către Principele Apostolilor, care, din iubire față de Cristos, s-a dăruit în întregime pe sine însuși până la jertfa supremă.

Cu această semnificație trebuie înțeleasă și impunerea beretei roșii. Noilor cardinali le este încredințată slujirea iubirii: iubire față de Dumnezeu, iubire față de Biserica sa, iubire față de frați cu o dăruire absolută și necondiționată, până la vărsarea sângelui, dacă este necesar, așa cum afirmă formula de impunere a beretei și așa cum arată culoarea roșie a hainelor îmbrăcate. În afara de asta, lor li se cere să slujească Biserica cu iubire și vigoare, cu limpezimea și înțelepciunea învățătorilor, cu energia și tăria păstorilor, cu fidelitatea și curajul martirilor. Este vorba de a fi slujitori eminenți ai Bisericii care are în Petru fundamentul vizibil al unității.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

ioanfpop@gmail.com

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli,
Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantiş.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Isus se prezintă ca slujitor

În textul evanghelic proclamat puțin mai devreme, Isus se prezintă ca slujitor, oferindu-se ca model de imitat și de urmat. Din fundalul celei de-a treia anunțări a pătimirii, morții și învierii Fiului Omului, se desprinde cu un contrast strident scena cu cei doi fii ai lui Zebedeu, Iacob și Ioan, care încă mai urmăresc vise de glorie alături de Isus. El i-au cerut: “Fă-ne să stăm unul la dreapta și altul la stânga ta în gloria ta” (Mc 10,37). Fulgerătoare este replica lui Isus și neașteptată este întrebarea sa: “Nu știți ce cereți. Puteți să beți potirul pe care-l beau eu?” (v. 38). Aluzia este foarte clară: potirul este cel al pătimirii, pe care Isus îl acceptă pentru a realiza voința Tatălui. Slujirea lui Dumnezeu și a fraților, dăruirea de sine: aceasta este logica pe care credința autentică o imprimă și o dezvoltă în trăirea noastră zilnică și care, în schimb, nu este stilul lumesc al puterii și al gloriei.

Iacob și Ioan cu această cerere a lor arată că nu înțeleg logica de viață pe care Isus o mărturisește, acea logică – conform Învățătorului – care trebuie să-l caracterizeze pe discipol, în spiritul său și în acțiunile sale. Și logica greșită nu locuiește numai în cei doi fii ai lui Zebedeu deoarece, conform evanghelistului, con-

tagiază și pe “ceilalți zece” apostoli care “au fost cuprinși de indignare față de Iacob și Ioan” (v. 41). Sunt cuprinși de indignare pentru că nu este ușor a intra în logica Evangheliei și a lăsa logica puterii și a gloriei. Sfântul Ioan Gură de Aur afirmă că toți apostolii erau încă imperfecți, fie cei doi care vor să se ridice deasupra celor zece, fie ceilalți care sunt invidioși față de ei (cf. *Comentariu la Matei*, 65, 4: PG 58, 622). Și comentând textele paralele din Evanghelia sfântului Luca, sfântul Ciril din Alexandria adaugă: “Discipolii au căzut în slăbiciunea umană și discutau unul cu altul despre cine era conducător sau superior față de ceilalți... Asta s-a întâmplat și ne-a fost relatat pentru avantajul nostru... Ceea ce s-a întâmplat sfinților Apostoli se poate revela pentru noi un stimulent la umilință” (*Comentariu la Luca*, 12, 5, 24: PG 72, 912). Acest episod îi dă lui Isus ocazia de a se adresa tuturor discipolilor și de “a-i chema la sine”, ca și cum i-ar strânge la pieptul său, pentru a forma ca un trup unic și indivizibil cu El și a arăta care este drumul pentru a ajunge la adevărata glorie, aceea a lui Dumnezeu: “Voi știți că cei care sunt considerați conducători ai popoarelor le domină și cei mari dintre ei își fac simțită puterea asupra lor. Dar între voi să nu fie așa. Dimpotrivă, cine vrea să devină mare între voi să fie slujitorul vostru și cine vrea să fie primul între voi să fie servitorul tuturor” (Mc 10,42-44).

Dominare și slujire, egoism și altruism, posesie și dăruire, interes și gratuitate: aceste logici profund contrastante se confruntă în orice timp și în orice loc. Nu este nici o îndoială cu privire la drumul ales de Isus: El nu se limitează să-l arate prin cuvinte discipolilor de atunci și de astăzi, ci îl trăiește în însuși trupul său. De fapt, explică: “Pentru că nici Fiul Omului n-a venit ca să fie slujit, ci ca să slujească și să-și dea viața ca răscumpărare pentru mulți” (v. 45). Aceste cuvinte luminează cu intensitate singulară Consistoriul public de astăzi. Ele răsună în adâncul sufletului și reprezintă o invitație și o chemare, o încredințare și o încurajare în special pentru voi, iubiți și venerați Frați care urmează să faceți parte din Colegiul Cardinalilor.

Conform tradiției biblice, Fiul Omului este cel care primește puterea și stăpânirea de la Dumnezeu (cf. *Dan* 7,13șu). Isus interpretează misiunea sa pe pământ suprapunând figurii Fiului Omului pe aceea a Slujitorului suferind, descris de Isaia (cf. *Is* 53,1-12). El primește puterea și gloria numai ca “slujitor”; dar este slujitor pentru că primește asupra sa destinul de durere



și de păcat al întregii omeniri. Slujirea sa se realizează în fidelitate totală și în responsabilitate deplină față de oameni. Pentru aceasta, acceptarea liberă a morții sale violente devine prețul de eliberare pentru mulți, devine începutul și fundamentul răscumpărării fiecărui om și a întregului neam omenesc.

Misiunea voastră să fie numai „în Cristos”

Iubiți Frați, care urmează să faceți parte din Colegiul Cardinalilor! Dăruirea totală de sine oferită de Cristos pe cruce să fie pentru voi principiu, stimulent și forță pentru o credință care acționează în caritate. Misiunea voastră în Biserică și în lume să fie mereu și numai “în Cristos”, să răspundă logicii sale și nu logicii lumii, să fie luminată de credință și însoțită de caritatea care vin la noi din Crucea glorioasă a Domnului. Pe inelul pe care vi-l voi încredința peste puțin timp, sunt reprezentați sfinții Petru și Paul, având în centru o stea care o evocă pe Sfânta Fecioară Maria. Purtând acest inel, voi sunteți chemați zilnic să vă amintiți de mărturia pe care cei doi Apostoli au dat-o despre Cristos până la moartea prin martiriu aici la Roma, fecundând astfel cu sângele lor Biserica. În timp ce referința la Fecioara Maria va fi mereu pentru voi o invitație de a o urma pe aceea care a fost tare în credință și slujitoare umilă a Domnului.

Înceind această scurtă reflecție, aș vrea să adresez salutul meu cordial și mulțumirea mea vouă tuturor celor prezenți, îndeosebi Delegațiilor oficiale din diferite țări și reprezentanțelor din mai multe Dieceze. Noii cardinali, în slujirea lor, sunt chemați să rămână mereu fideli lui Cristos, lăsându-se conduși numai de Evanghelia sa. Iubiți frați și surori, rugați-vă pentru ca în ei să se poată oglindi pe viu unicul nostru Păstor și Învățător, Domnul Isus, izvor oricărei înțelepciuni, care indică drumul pentru toți. Și rugați-vă și pentru mine, ca să pot să ofer mereu Poporului lui Dumnezeu mărturia învățaturii sigure și să țin cu fermitate blândă cârma sfintei Biserici. Amin!

Traducere: Pr. Mihai PĂTRAȘCU

www.ercis.ro

Preafericitul Lucian Mureșan în ajunul Consistoriului

Preafericitul Părinte Lucian Mureșan a fost creat Cardinal de Papa Benedict al XVI-lea în Consistoriul de sâmbătă, 18 februarie 2012, împreună cu alți 21 de Cardinali. Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, va fi al treilea Cardinal din istoria Bisericii Catolice din România. Redacția în limba română a Radio Vatican ne propune un amplu interviu cu Preafericitul Lucian.

- Preafericite Părinte Lucian, suntem în pragul unui moment de o importanță extraordinară pentru Biserica Catolică din România. Succesorul lui Petru, Papa Benedict al XVI-lea, v-a desemnat Cardinal al Sfintei Romane Biserici. Este o demnitate dar și o povară. Cu ce sentimente vă apropiați de acest moment?

- Cu cât realizez mai mult însemnătatea evenimentului de care Domnul, aş spune, m-a învrednicit – e impropriu, nimeni nu este vrednic pentru așa o demnitate, cu atât mai puțin probabil persoana care vă vorbește – realizez din întrebarea pe care mi-ați adresat-o și am reținut povara mai mult decât demnitatea. Este povară în adevăratul sens al cuvântului, pentru oricine, oricine ar fi fost numit de către Sfântul Părinte – desigur, la inspirația de Sus. Cât mă privește personal, niciodată nu am putut să gândesc așa ceva, dar nici acum nu realizez în suficientă măsură că am fost găsit de către Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea să îmbrățișez această cruce. Dar din respectul pe care l-am avut de mic copil și toată vremea vieții mele față de Biserica lui Cristos, și în mod particular față de Biserica în care Domnul a hotărât să vin la viață, într-o familie de doisprezece copii, realizez ce mare dar din partea Proniei Cerești este acesta, mai întâi pentru Biserica martirizată, Biserica Greco-Catolică, care, este știut, în 1948 cu brutalitate a fost suprimată, arestați fiind toți Episcopii în viață, și dintre aceștia, în cea mai mare parte, și-au găsit sfârșitul în temnițele cele mai grele din România...

Dintre ei, apoi, nici astăzi încă nu se cunosc cu certitudine locurile, mormintele, dacă se poate spune, acolo unde își dorm somnul de veci. Acestea mă onorează, martirajul Bisericii noastre, martirajul Episcopilor noștri, a căror ridicare la cinstea sfintelor altare o așteptăm, ca urmare a procesului de canonizare care deja este în derulare. Vedeți, aceasta este ceea ce, oarecum, mă liniștește sufletește, că în ciuda neputințelor, în ciuda vârstei mele, și a tuturor greutăților prin care mi-a fost dat să trec în viață, greutăți pe care le-am acceptat totdeauna cu resemnare și nu de puține ori chiar cu bucurie, le-am primit ca din mâna Providenței Divine, și ca atare, în așteptare, în sfântă așteptare, a venit la vremea hărăzită, potrivită, a venit și eliberarea Bisericii noastre, eliberare atât cât a fost și este, pentru că, notez, spre știința tuturor, și cei din țară o știu prea bine și nu numai cei din țară, că încă Biserica Greco-Catolică sau Biserica Română Unită cu Roma încă este persecutată!



Toate le-am primit și continuăm să le primim din mâna Domnului, cu același devotament față de Biserică, față de Magisteriul Bisericii, personal, față de Supremul Pontif al Romei.

- Veți fi al treilea Cardinal din istoria Bisericii Catolice din România. Ce amintiri de suflet vă leagă de primii doi Cardinali, mărturisitori eroici ai fidelității față de Scaunul lui Petru în vremurile de prigoană?

- Răspunsul meu va fi separat. Pe primul Cardinal, fostul Episcop de Cluj-Gherla, dr. Iuliu Hossu, l-am cunoscut foarte, foarte sumar, și mai exact la o vizită când se găsea în ultimele zile ale vieții sale, în domiciliu obligatoriu la mănăstirea Căldărușani de la periferia Bucureștiului. În ciuda tuturor opreliștilor de acolo și a prezenței securiștilor, Domnul mi-a ajutat să pătrund, însoțit de încă unul dintre colegii de teologie și bun prieten, să îi sărutăm mâinile acestui martir, acestui sfânt martir pentru noi, și să îl ascultăm, să ne spună îndemnul său. Nu l-am cunoscut în activitatea pastorală deloc.

În schimb, mulțumesc Domnului pentru că, pe cel de al doilea Cardinal, respectiv dr. Alexandru Todea, l-am cunoscut chiar, aş putea să spun, cu ani mulți înainte de a cădea pe patul de suferință. De altfel, pe când era Mitropolit al Bisericii noastre, în clandestinitate, înainte de evenimentele din decembrie '89, mi-a comunicat în taină că Sfântul Părinte de veșnică pomenire, acum, Fericitul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea, între ceilalți confrăți Episcopi nou numiți, m-a desemnat și pe mine pentru Dieceza de Maramureș. A fost o

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

surpriză totală și atunci, pentru mine, dar ca și înainte și în continuare, am spus și atunci: "Fie voia ta, Doamne, nu după cum eu voiesc!"

Niciodată în viață nu aș fi putut să tind spre astfel de dorințe. O singură, fierbinte, foarte fierbinte dorință am avut: de a ajunge preot. Și această dorință a mea coincidea cu dorința mamei mele, care mă îndemna totdeauna spunându-mi: "Din zece feciori, măcar unul să fie oferit Domnului, și să slujească, preot, la altarul Domnului". A fost cu atât mai dureros pentru mine că atunci când, mai târziu, îmi spunea aceste cuvinte, eu eram deja preot clandestin, hirotonit în secret. Nu puteam să îi spun mamei mele, nici mamei mele care m-a născut și m-a crescut, dar eram preot și îi mulțumeam bunului Dumnezeu și atunci. Aceasta mi-a fost dorința foarte fierbinte, și aceasta Domnul mi-a oferit-o drept cel mai mare dar al vieții mele. Tot ce a fost de acolo încoace nu a fost după dorința mea deloc, nu a coincis cu dorința mea, dar am acceptat cu aceleași cuvinte: "Fie voia ta, Doamne!"

Aș dori să revin: comunicatul, în taină încă, pe care mi l-a adus Mitropolitul de atunci Alexandru Todea, cel care avea să devină al doilea Cardinal, l-am primit prin el, așadar, și tot el a fost consacratul principal al celui care devenea primul Episcop greco-catolic de Oradea după '90, regretatul, acum, Episcop Vasile Hossu, dimpreună și eu, la monumentul Ostașului Român din parcul municipal din Baia Mare. Acolo am fost consacrați Episcopi de către al doilea Cardi-

nal. L-am cunoscut mai bine, l-am cunoscut mai târziu apoi, după ce a căzut la pat, pe care a zăcut mai bine de zece ani. L-am cunoscut aici și mai bine, mai ales că același Sfânt Părinte Ioan Paul al II-lea m-a numit mai târziu, în '94, succesor al Cardinalului ca Mitropolit de Alba Iulia și Făgăraș. Acestea au fost așadar, sau cel de al doilea mai ales, farurile drumului meu în beznă comunismului mai înainte și mai târziu, apoi, în ciuda tuturor greutăților pe care le-a parcurs Biserica noastră.

- În timpurile noastre, marcate de alte ideologii, familia creștină are un rol din ce în ce mai mare în transmiterea credinței. Cât de mult a cântărit în creșterea tânărului Lucian Mureșan exemplul primit de la părinți?

- Aș vrea să subliniez din început că Domnul a făcut în așa fel încât, nu numai prin numărul copiilor din această familie – cum aminteam, doisprezece copii – ci și prin starea lor materială, era o familie simplă, modestă și, cu toată convingerea spun, săracă. Dar părinții noștri, tot atât de simpli precum și familia, ne-au învățat mai presus de toate dragostea, încrederea în Providența Divină, dragostea față de Domnul, și să avem încredere, să acceptăm greutățile cu resemnare. În familia noastră nu s-au ridicat la studii înalte, superioare, nici unul dintre noi. Doar mai târziu, când a fost posibil, am putut să intru prin bunăvoința marelui și inimosului, și eu îl numeam, pentru mine, sfânt părinte, cel care era Episcopul romano-catolic Marton Aron, de

(continuare în pag. 6)



(urmare din pag. 5)

Alba Iulia, ca student teolog în anul '55.

Eu am fost cu studii superioare, singurul dintre frații mei, care au reușit să facă o școală mai mult decât cea medie, respectiv liceul. Dar dacă pregătiri înalte, specializări, părinții nu ne puteau oferi, nu știu cum să le mulțumesc, și o fac în numele tuturor fraților mei, dintre care cea mai mare parte s-au mutat la Domnul, și mai suntem încă patru în viață, în numele tuturor, spun, mulțumesc părinților mei nu numai acum: am făcut-o și o voi face cât voi trăi pe acest pământ, mulțumindu-le pentru că ne-au învățat să credem cu toată tăria în Domnul, și nu numai în cele materiale ci mai ales în cele spirituale. Aceasta a fost zestrea pe care părinții au reușit să ne-o dea și noi, ascultându-i, am primit din partea lor această zestre, pe care o ducem mai departe atât cât omeneste a fost posibil.

- Dumnezeu v-a chemat la viață și la credința catolică în vremuri de cumpănă pentru poporul român. Ați înfruntat nenumărate greutăți. Cum ați reușit să le învingeți?

- Secretul, dacă poate fi numit un secret, este ca orice suferință, de orice natură, să fie acceptată în liniște și cu resemnare. Dacă nu este trimisă de Providența Divină, cel puțin este permisă. Dacă nu era voia Domnului, în mod sigur era permisiunea Domnului. Am trăit cu această educație din familie, de la părinții noștri, am primit această învățătură sublimă și supremă pentru noi: nimic în lume nu se întâmplă fără voia Domnului sau fără permisiunea Lui. Prin urmare: "copii, acceptați orice suferință, orice încercare, și faceți-o dacă nu se poate cu bucurie, cel puțin cu resemnare" – așa ne-au educat, așa ne-au învățat. Constat acum, la vârsta la care mă găsesc și pentru care îi mulțumesc Domnului ca un dar ales, îi mulțumesc pentru că m-a ajutat să urmez acest sfat sfânt al părinților noștri.

- Ce mesaj ați dori să transmiteți la Radio Vatican pentru cei care participă la acest moment solemn de responsabilitate și onoare?

- Atât cât a fost posibil, am aflat, în țară fiind, câtă bucurie a stârnit această informație, câtă bucurie pentru toți membrii Bisericii noastre – cler, confrăți Episcopi, persoane consacrate – dar nu numai pentru fiii Bisericii noastre, pentru întreaga Biserică Catolică din țară a fost și este o mare bucurie, că Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea a găsit de bine să numească între cei 22 noi Cardinali și pe Arhiepiscopul Major al Bisericii Greco-Catolice din România. Pentru mine a fost și bucurie, dar în același timp și o mare cruce, cum am numit-o chiar atunci, o cruce pe care Domnul mi-a așezat-o pe umeri, și pentru că Domnul a așezat-o, am acceptat-o cu bucurie și o voi purta atât cât Domnul îmi va mai da să trăiesc pe acest pământ.

- În numele ascultătorilor Radio Vatican vă mulțumim pentru aceste cuvinte emoționante și vă promitem și noi sprijinul rugăciunilor noastre.



www.intermirifica.net

- Vă mulțumesc din inimă și aș dori, dacă mai este necesar să o fac, să vă conving de fidelitatea, cât îmi este posibil, cu care ascult totdeauna emisiunile de la Radio Vatican. Înainte vreme o făceam poate și mai din inimă pentru că nu aveam surse de informații cu adevărat curate și nealterate de alte influențe. După evenimentele din decembrie '89, mai antrenat fiind, mai activat în viața Bisericii, poate nu totdeauna reușesc să ascult în totalitate emisiunile Radio Vatican, dar sunt foarte bine venite pentru cei din țară, pentru noi toți, și de aceea aș dori ca în numele credincioșilor noștri buni, în numele preoților, clerului, persoanelor consacrate, să vă mulțumesc și să vă doresc în continuare rodnice și cât mai multe haruri și binecuvântare din partea Domnului și, personal, din partea mea.

- Lăudat să fie Isus Cristos!

- În vecii vecilor. Amin. Și Măicuța Sfântă!

<http://www.oecumene.radiovaticana.org>

Otilia BĂLAȘ

Canonicul Ioan Corneli

1762-1848

„Ipsa se virtus satis ostendit” („Meritul singur se recomandă îndeajuns”) - Sallustius

Când, pe nedrept, uitarea înlătură din conștiința generațiilor o personalitate de mare valoare, momentele comemorative îndreaptă vina.

La 250 de ani de la naștere, Canonicul greco-catolic Ioan Corneli este în atenția noastră pentru sufletul său mare, pentru întinsele sale orizonturi intelectuale și pentru străduința de a fi dat contemporanilor sentimentul valorilor adevărate.

Încercăm azi datorită a-l descoperi ca preot, profesor, cercetător în istorie și lingvistică, om de cultură și om, model pentru orice vremuri. Dar, în același timp, și ca pe o personalitate de prestigiu a Bihorului.

Preotul și profesorul Ioan Corneli face parte din rândul cărturarilor Școlii Ardelene, a cărturarilor erudiți de talie europeană, „cu pornire către lucruri mari și grele”, a cărturarilor cu caractere umane exemplare, care au crezut în rostul școlii ca factor modern de educație. Ei sunt aceia care au crezut în „luminarea” omului prin cultură și, respectând ideologia și programul Școlii Ardelene, au creat o cultură opusă tradiției slavo-bizantine, o cultură românească modernă, de esență latină.

Ioan Corneli este „unul din cei mai distinși și mai învățați bărbați, și Bisericii, și neamului nostru din epoca sa, bun prietin, colaborator și patron ai marilor învățați Gh. Șincai, S. Micu și P. Maior”, afirmă dr. Iacob Radu în „Istoria Diecezei Române Unite cu Roma a Orăștii-Mari, 1777-1927. Ca o recunoaștere a cuprinzătoare sale activități și a capacității de a da formă concretă ideilor sale, Vasile Bolca, în „Școala Normală Română Unită din Oradea”, 1784-1934, întitulează un subcapitol „Epoca lui Ioan Corneli”.

S-a născut în anul 1762 (dată probabilă) din părinți nobili. A urmat Teologia în mai multe localități: Viena, Agria și Liov. Din acești ani se remarcă pasiunea pentru studiul limbilor. În anii maturității devine un recunoscut poliglot, stăpânește perfect latina, greaca, germana, franceza și maghiara.

A fost hirotonit preot în Blaj și numit capelan la Oradea. Aici s-a remarcat prin devotamentul și spiritul de sacrificiu cu care a îngrijit soldații bolnavi de ciumă. Timp de patru ani a fost paroh în comuna Deda, preot foarte iubit de oameni. Mai târziu a administrat parohia din Beliu, unde tradiția locului i-a păstrat amintirea numind un nuc bătrân din curtea școlii nucul lui Corneli. Părintele Ioan Corneli avea o cultură teologică temeinică, din înțelepciunea cărților sfinte găsea căile prin care să-și apropie credincioșii și să le deschidă în suflete dorința unei adevărate trăiri creștine.

Episcopul Ignăție Dărăbant (1790-1805) l-a

numit pe tânărul preot profesor la „Preparandia” din Oradea și director al „școalelor naționale române din Bihor”, calitate în care a înființat în satele noastre numeroase școli confesionale românești. În acel veac al „Luminilor”, Biserica Română Unită cu Roma era angajată în spirit iluminist iosefinist în construirea de biserici și școli chiar și în cele mai îndepărtate cătune. Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, Episcopilor și unor personalități ca și Corneli li se datorează pregătirea temeinică a învățătorilor școlilor confesionale românești din Bihor și nordul Transilvaniei nu numai în cadrul „Preparandiei”, dar și prin obligația învățătorilor de a frecventa cursuri suplimentare (între șase săptămâni și două luni) „în care să se iscusească în cele ce ei învățau pe alții”, cursuri predate mai mulți ani de Ioan Corneli ca să se formeze „oameni învățați, creștini îmbunătățiți, cu un cuvânt, să poată fi împreună părtași fericirii vremelnice de aici, și cei de veaci” (Vasile Bolca, „Școala Română Unită din Oradea, 1784-1934”, Oradea, 1934, p.59).

Prețuindu-l pe Corneli, Episcopul Ignăție Dărăbant îl recomandă pentru postul de revizor la „Crăiasa tipografie din Buda” unde a lucrat Samuil Micu Klein, iar Episcopul Samuil Vulcan (1806-1839) îl trimite la Buda pentru redactarea primului nostru dicționar etimologic, cunoscutul „Lexicon” de la Buda, apărut în 1825. Samuil Micu Klein, cel dintâi lexicograf al nostru, a început lucrarea în 1795. Într-o scrisoare adresată lui Corneli - între ei exista o frumoasă corespondență -, Samuil Micu mărturisea: „Să scriu această carte m-a îndemnat dragostea pentru cultura și știința neamului meu. Am scris-o ca să fac cinste neamului meu...” În linia acestui patriotism adevărat și constructiv al Școlii Ardelene se situează Canonicul Corneli și activitatea sa. La moartea sa, Samuil Micu a lăsat „Lexiconul” aproape terminat. Lucrarea a fost continuată, completată și definitivată de câțiva bărbați de seamă, dintre care amintim pe Ioan Corneli și P. Maior, și publicată în anul amintit mai sus, 1825.

Profesorul și directorul „școalelor naționale din Bihor, Ioan Corneli, a avut o concepție pozitivă pentru învățământul românesc din acel timp, care, pusă în practică, a dus la dezvoltarea, perfecționarea și înnoirea actului didactic, cu intenția de a ridica poporul prin cultură. Astfel, el cerea „unitate de vederi a celor două confesiuni românești”, ceea ce însemna aceleași manuale pentru românii greco-catolici și pentru cei neuniți (ortodocși), cu excepția „Catehismului” (greco-catolicii foloseau „Catehismul” lui Samuil Micu Klein, apărut la Blaj).

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Privit și sumar, un proiect schițat de Ioan Corneli pentru dezvoltarea școlilor românești evidențiază dimensiunea culturii generale dorită de Canonic. În gândirea profesorului intra introducerea unor discipline noi: *geografia și istoria universală, catehismul sănătății, gramatica românească, ortografia și caligrafia, istoria națiunii daco-române*, aceasta din urmă trebuia să cuprindă „*viața bărbaților mari care să servească drept model tinerelor generații*”.

În afară de contribuția la redactarea „*monumentalei opere lexicale din Buda*”, nu au rămas lucrări publicate de Corneli. Multiplele probleme de care răspundea „*cereau o dezlegare grabnică, nu i-au dat răgazul ca să lucreze temeinice opere de sinteză*”. A fost însă „*un harnic și competent difuzor al ideilor prietenilor săi*” (reprezentanții Școlii Ardelene: Samuil Micu Klein, Gh. Șincai și P. Maior).

Datoria de a înlătura alfabetul chirilic, susținută și argumentată de Școala Ardeleană, devine pentru Corneli una din obligațiile cele mai presante, „*căci prin reîntoarcerea noastră la alfabetul latin [...] am rupt-o măcar în parte, cu un trecut care a vârat poporul român în primitivitate și barbarie, care i-a stricat moravurile și i-a viciat limba*” (Op. cit. p.50). În favoarea înlăturării alfabetului chirilic și înlocuirii lui cu cel latin, Canonicul aduce argumente de ordin istoric și practic. Amintim că Samuil Micu a fost cel dintâi român care a publicat o carte cu litere latine: „*Carte de rogacioni*” (Viena, 1779).

Ioan Corneli și P. Maior au căutat să stabilească împreună normele generale ale ortografiei limbii române, ei intenționau să realizeze un îndreptar teoretic care să deschidă „*Lexiconul*”. Întreaga lucrare îi aparține lui Corneli, P. Maior a intervenit „*abia cu câteva revizuriri*”. Lucrarea va apărea în „*Ortographia Romana sive latino-valachica*” a lui P. Maior.

Pentru omul de cultură care a fost Ioan Corneli, lectura a însemnat o activitate constantă, de aceea se poate vorbi de biblioteca sa personală ca de o bibliotecă de excepție, „*cu o structură enciclopedică, de tipul iluministului transilvănean*”. Conținutul bogat al rafturilor, 537 de volume, însuma cărți teologice, istorice, fi-

lologice și beletristice. Prin testament, biblioteca a fost dăruită Episcopiei Greco-Catolice de Oradea. Alături de Episcopii Vasile Erdelyi, Samuil Vulcan, Mihai Pavel, Demetriu Radu, care prin același gest și-au dăruit bibliotecile personale Episcopiei, Biblioteca Canonicului Ioan Corneli a îmbogățit tezaurul „Bibliotecii diecezeane”, care avea cărți din toată aria lumii civilizate, „*acoperind o gamă largă de preocupări, fiind scrise în diverse limbi de circulație internațională*”.

Ce ne spune viața Canonicului Ioan Corneli nouă, celor care trăim într-un timp al relativismului, când adevărul și morala sunt puse la îndoială, iar viitorul schițează tot mai mult chipul unui om instinctual, egoist și fără scrupule?

Viața Canonicului Corneli este o viață exemplară pentru că a trăit-o în orizontul existenței lui Dumnezeu, într-o comunitate activă, într-un „noi”, cum spune Papa Benedict al XVI-lea, comunitate care cultivă virtuțile și formează caractere adevărate, Biserica. De asemenea, cultura i-a îmbogățit sufletul, și, împreună, Biserica și cultura i-au creat o alcătuire sufletească în care regăsim puterea de muncă, erudiția, seriozitatea, ținuta morală și dăruirea până la jertfă pentru împlinirea celor mai înalte idealuri. Dar nu acesta este omul care se apropie de desăvârșire?

Memoria lucrurilor bune trebuie „*cultivată, întreținută*” și transmisă de la o generație la alta. Într-o lume ca a noastră este un imperativ. Pare a fi cea mai importantă cale pentru a ne regăsi demnitatea umană și creștină.

Bibliografie

Blaga Mihoc, „*Calea adevărului sau cugetul și voința ierarhilor*”, Ed. Logos '94, Oradea, 2009; Vasile Bolca, „*Școala Normală Română Unită din Oradea 1784-1934*”, Tipografia „Scrișul Românesc”, Oradea, 1934; Iudita Călușer, „*Episcopia Greco-Catolică de Oradea*”, Ed. Logos '94, 2000; George Ivașcu, „*Istoria literaturii române 1*”, Ed. Științifică, București, 1969; D. Macrea, „*Lingviști și filologi români*”, Ed. Științifică, București, 1959; Dr. Iacob Radu, „*Istoria Diecezei Române Unite cu Roma*”, Oradea, 1932.

Duminica Presei

În fiecare an a **treia Duminică a Postului Mare (18 martie 2012)** este dedicată presei creștine. În acest sens, tasul duminicii respective este centralizat la Episcopie, urmând ca acesta să fi e folosit în vederea editării revistelor Eparhiei de Oradea. Tot în acest context precizăm că toți credincioșii noștri sunt rugați să acorde o mai mare atenție presei creștine, citirii și difuzării acesteia, chiar ajutorării ei, în măsura care se poate, pentru că ea, presa, face parte din actul de informare și cunoaștere necesar unui bun credincios.



Alin CREȚU

Familia – arta de a trăi

Majoritatea oamenilor vor să aibă o familie. Oare ce îi determină să aibă această dorință, respectiv să ia decizia întemeierii ei ?

Omul este o ființă *bio-psiho-socială*. **Bio** – deoarece are nevoie să facă permanent schimb cu mediul din care se hrănește, respectiv în care trăiește. **Psiho** – pentru că are un suflet și gânduri. **Socială** – pentru că dorește să schimbe informații, să împărtășească, să afle ce mai este nou, să laude și să fie laudat, să știe ce au mai făcut vecinii, ce știri mai circulă, să se impună celorlalți.

Trecând peste definiții, fiecare dintre noi și-a pus întrebarea *Ce este familia ?*

Răspunsurile la care oamenii se gândesc / pe care le dau la această întrebare sunt variate, deoarece fiecare este deosebit, beneficiar și depozitar a unor experiențe unice. Cu alte cuvinte, acestea reflectă experiențele personale, așteptările, speranțele și dorințele. Fiecare are nevoi unice, pentru că este diferit. Tocmai datorită condiției de om există și numitor comun, adică dorința / visul de fericire. Ființa umană nu a fost făcută să fie singură; tocmai de aceea, foarte puțini aleg să nu aibă o pereche, pentru sufletul lor. Așadar, oamenii își doresc să aibă o familie pentru:

- a se simți în siguranță;
- a avea cu cine să împartă singurătatea;
- a nu se simți izolat;
- că iubește;
- beneficii;
- că simte nevoia profundă de a-i fi cineva alături;

În funcție de cât de profund are integrat în interiorul său morala și religia, omul alege să trăiască alături de persoana iubită sub diferite forme. Ne putem imagina o axă, la extremitatea stângă a acesteia fiind relația liberă fără nici o obligație, iar la cea dreaptă - familia constituită după toate canoanele, căsătorită la biserică și la ofițerul stării civile. Având o familie, aceasta este menținută prin fire invizibile între mințile și inimile celor doi. Dacă fundamentul constituirii acesteia a fost iubirea, șansele de a o menține „până ce moartea îi va despărți” sunt maxime. Am cunoscut în urmă cu o săptămână o familie minunată. Voi defini-o doar prin câteva lucruri:

- 1). Sunt căsătoriți de cincizeci și doi de ani;
- 2). Se iubesc ca la început;
- 3). Dacă ar fi din nou tineri, persoana pe care ar alege-o pentru a se căsători, ar fi aceeași;
- 4). Privindu-i, vezi energia pe care o au, ca și familie;
- 5). Soțul are ca motto: „sărut pământul pe care calcă soția mea”;
- 6). Datorită iubirii pe care i-o poartă soției, culoarea ochilor i s-a schimbat din căprui în albaștri, ca și ai ei.

Am putea spune că este un exemplu rar, dar nu este așa, chiar dacă ei sunt un model. Oamenii, din păcate, nu comunică calitativ, suficient, pentru a-și împărtăși experiențele. Alții, mai timizi sau din teamă nu vor să distrugă ceea ce au menținut atâta timp, expunându-și familia fericită ochilor publici. Le este teamă de invidii, critici, judecăți etc. Neavând informația semnificativă de acest tip, pentru o mare parte a oamenilor este ușor să afirme că așa ceva nu există sau că este ceva extrem de rar. Dar, dacă ar exista nevoia de a ști, cel puțin la același nivel, cu cea de a găsi hrană, haine, adăpost, lucrurile ar sta cu totul altfel. Este mult mai simplu, pentru majoritatea absolută de a trăi o viață robotizată, în care să existe un schimb minim necesar cu mediul, al cărei ritm nici măcar nu îl conștientizează. Așa se ajunge la:

- rutina, care roade pe interior din lipsa schimbărilor;
- lipsa de profunzime pe orice plan;
- mirarea în fața a orice nimic tehnologic;
- credulitate absolută față de oricine care afirmă orice;
- deconectarea de la spiritualitatea religioasă și de la nevoia de Dumnezeu;
- a nu avea în casă nici o carte și de a nu ști că există biblioteci publice;
- încrețșarea minții, gândurile fiind minime și redundante;
- agramatism.

Multă lume, datorită, printre altele, timpului și condițiilor sociale în care trăiesc, uită cum a fost atunci când au cunoscut persoana iubită. În acele momente, *i-ar fi dat și Luna de pe cer*. Aceste lucruri se întâmplă pentru că au uitat sau nu mai doresc să hrănească dragostea; mentalitatea generală este că iubirea va fi mereu prezentă, menținându-se permanent la aceleași cote înalte. O întrebare bună ar fi, ce fac ei pentru a o păstra?

Totuși de ce este atât de răspândită forma concubinajului / uniunea consensuală ? Și în acest sens sunt modele. Un exemplu celebru este cuplul Angelina JOLIE / Brad PITT, care au hotărât ca în acest an, după șapte petrecuți împreună, în timpul cărora au făcut, dar au și adoptat câțiva copii, să se căsătorească. Oamenii au nevoie de modele, iar mass-media, pentru audiență, știe aceasta și îl oferă. Sigur că nu tot ceea ce vedem e bun, dar tendința generală este de a înghiți imagini și sloganuri pe nemestecate. Informațiile sub formă vizuală (de la televizor), nu mai trec prin filtrul rațiunii, adică nu mai sunt privite și ulterior interpretate critic, din simplele motive că programele / emisiunile / imaginile sunt emise și receptate în flux continuu, adică non stop (la orice oră din zi sau noapte), iar pe de altă parte, nimeni nu își rezervă timp pentru a medita la ceea ce vede și aude. Sunt cercetări care demonstrează că inclusiv

(continuare în pag. 10)

Ziua Persoanelor Consacrate

În data de 2 februarie, a.c., la invitația Episcopiei-lor Romano-Catolice și Greco-Catolice de Oradea de a participa la cea de-a XVI-a Zi Mondială a Persoanelor Consacrate au răspuns afirmativ cele 15 Comunități Religioase, în număr de 40 de persoane, care își desfășoară activitatea pe teritoriul Diecezei Romano Catolice și al Eparhiei Greco Catolice.

Programul acestei zile de sărbătoare a început la ora 9.30 cu înscrierile participanților veniți din Oradea și alte localități – Zalău, Carei, Șinteu, Făgetu, Beiuș - după care, la ora 10, a avut loc adorația Preasfântului Sacrament în Catedrala Romano-Catolică din Oradea, în cadrul căreia s-a recitat din Liturgia Orelor ora medie.

Înainte de Sfânta Liturghie, specific sărbătorii Întâmpinării Domnului, în parcul Catedralei au fost binecuvântate lumânările, după care Persoanele Consacrate și credincioșii în procesiune cu lumânările aprinse au intrat în Catedrală.

Sfânta Liturghie a fost oficiată de Excelența sa, Böcskei László, alături de Vicarul Episcopal Greco-Catholic Florian Gui, de numeroși preoți, cu participarea unui mare număr de credincioși. Cu toate că celebrarea a durat în jur de 2 ore, atât preoții, călugării, cât și laicii prezenți au participat atât de activ încât nimeni nu a simțit cum a zburat timpul.

În cuvântul de învățătură, Păstorul Diecezei, a dorit să mulțumească tuturor, călugărilor și călugărițelor pentru slujirea pe care o aduc și o depun în dieceză, transmițând și mesajul Prea Sfințitului Episcop Virgil Bercea. Ne-a îndemnat pe noi, ca persoane consacrate, după exemplul Mariei, „care păstra toate și le medita în inima ei”, să păstrăm în inima noastră tot ceea ce Dumnezeu ne-a dăruit și continuă să ne dăruiască, prin harul chemării, prin sacramentele sale, dar și prin chemarea noastră specială



la propovăduire. Preasfințitul ne-a îndemnat să punem în centrul vieții noastre, în primul rând Euharistia, meditația textelor și liturgia orelor, printr-o pregătire permanentă și conștiincioasă care să favorizeze un climat de liniște interioară, aprofundarea teologică a propriei noastre credințe pentru a putea semăna bucuria și bogăția vieții consacrate, iar această zi să ne ajute în trăirea cu pasiune a chemării noastre, să primim cuvântul lui Dumnezeu, pentru a-l putea vesti cu râvnă și dedicație.

După predică, a avut loc un moment deosebit: fiecare congregație și-a prezentat carisma specifică și domeniul de activitate printr-un simbol și o rugăciune, urmat de reînnoirea voturilor rostită împreună, în limba română și în limba maghiară. Preasfințitul a îndemnat și credincioșii să însoțească persoanele consacrate cu rugăciunile lor.

După Sfânta Liturghie, toate persoanele consacrate prezente la întâlnire au fost invitate la un moment de agapă frățească în Palatul Episcopal, după care a urmat un program recreativ. Pentru noi, Persoanele Consacrate, această întâlnire a fost un mijloc de a ne aprofunda propria chemare și un prilej de a experimenta comuniunea între noi.

Sora LETIZIA www.varad.org

(urmare din pag. 9)

la nivelul creierului copiilor, datorită a ceea ce văd la TV, au loc schimbări neurologice. Nu mai vorbesc de tiparele comportamentale pe care văzându-le și le integrează inconștient, ajungând în timp să procedeze așa cum au învățat. În special în telenovele, învață că nu există lege și că se impune să își facă singuri dreptate. Că pot intra în sufletul și în viața oricui doresc, „cu bocancii”, fără să pătească nimic. Nu este nevoie să o spun eu, dumneavoastră o știți și unii o știu pe propria piele; este suficient să vă uitați ce se întâmplă pe stradă și ce știri sunt arătate la televizor.

Tinerilor în special, nefiindu-le transmise valorile fundamentale, printre care și cele legate de esența familiei, neavând repere reale, necitind și neascultând, necomunicând cu psihologii sau cu preoții, ajung să adopte spiritul și comportamentul „de turmă”, convenabil pentru ei, deoarece responsabilitatea nu există, este diluată sau împărțită între toți membrii grupului de apartenență, aceasta legându-i emoțional, profund, ca niște curenți submarini, puternici, în continuă mișcare și cu sens schimbător.

Unora dintre oameni, le este mai simplu să nu își asume responsabilități, având impresia că ei controlează

totul. Cred că vor fi iubiți pentru ceea ce sunt sau reprezintă. Când, după un timp, poleiala dispare, trauma este cu atât mai puternică. Mai devreme sau mai târziu, perechea sa realizează cu cine are de a face, după care în funcție de circumstanțe, ia decizii. Unii doresc alături, permanent, pe cineva frumos, uitând să se privească și ei în oglindă. Așa a apărut și expresia *criza vârstei mijlocii*, când oamenii doresc să își reafirme potența, să își reconfirme atractivitatea pentru cei din genul opus, când iau decizii majore și neinspirate.

Conform cercetărilor, nouăzeci și cinci la sută ne este transmis prin fenotip, de la societate și cinci la sută prin genotip, de la părinți. Contextul social își pune accentuat și majoritar amprenta asupra ființei umane, fiind cel mai important element de presiune. Dorința oricărui om, de apartenență la un grup este atât de mare, încât ar face orice pentru a-i aparține și a se conforma, aici intrând și nevoia de familie. Cu alte cuvinte, nici dacă vrem, nu putem trăi fără ea, pentru că așa suntem făcuți. Depinde de arta pe care o avem, fiecare în parte, ca, dacă ne dorim, să o facem să fie, nu o colivie, chiar de aur, ci *locul* în care să ne simțim fericiți.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Exagerez în scris ca să pot fi cât de cât normal în viață. Exagerez cu ceea ce am mai vulnerabil.

Viața este singura posibilitate de a începe sfârșitul lumii. Orice privire aruncată asupra lumii este prima și ultima privire.

Adevărata întrebare nu e aceea dacă există Dumnezeu, ci aceea dacă existăm noi pentru Dumnezeu.

Cea mai mare bucurie e cea amplificată prin bucuria altuia.

Cultura este o formă de a mobiliza talentul neajunsurilor proprii.

Adevărurile sînt utile doar în stadiul de ipoteză.

Îți trebuie o jumătate de viață ca să îți faci iluzii, și o altă jumătate ca să scapi de ele.

În general, în universități se învață despre ceea ce au gândit cei care nu au ajuns să predea în universități.

Mulți, crezînd că au un gram de talent, își permit luxul de a nu mai avea bun-simț. Nemaivorbind că pentru unii chiar și cultura este doar un mod de a se sminti mai spectaculos.

Istoria este cea mai elaborată *bîrfă* a speciei umane.

Un anume fel de poezie a devenit doar un vesel azil pentru ratați.

Cînd văd o serie de tablouri actuale, îmi vine să discut savant despre... rame.

Mulți demonstrează doar că orice creație, chiar și cea divină, poate produce erori, rateuri.

Pentru unii spiritul este un fel de cuier pe care este agățată materia.

Răutatea măsoară cel mai bine impostura.

Topicul uman cel mai ferm este u-topia.

Nu vreau nici să schimb lumea, nici să o judec. Vreau doar să o *privesc*...

Fericirea este doar posibilitatea fericirii.

Contrar unei îndelung controversate spuse nietzscheene, Dumnezeu nu a murit. El s-a născut înainte de a fi și a înviat după ce a murit.

Timpul este *iluzia* cu care ni se pare că măsurăm ceva de ordinul existenței. Existența *secretă* iluzia numită timp. Existența *există* doar înafara timpului. Doar *căzută* din timp existența devine posibilă. Noi vom înțelege ce este timpul doar cînd îl vom *vedea*.

Faptul de a fi bun, chiar și cu cei răi, este un privilegiu rezervat doar celor cu adevărat buni.

Dacă cititul și scrisul nu prea contează la mîntuire, nu prea mă văd bine la judecata finală.

Apocalipsa, o fântână sigilată

La Editura Surorilor Lauretane din Baia Mare a apărut o nouă lucrare: *Apocalipsa, o fântână sigilată*, tradusă de pr. Mihai Tegzeș.

Cuvintele *Apocalipsei* sunt pline de speranță, provenind din experiența primelor comunități creștine supuse încercărilor și persecuțiilor. Sunt cuvinte complexe și misterioase, exprimate cu ajutorul simbolurilor, imaginilor și al unor noțiuni necunoscute omului contemporan. Din această cauză cititorul are nevoie de interpretarea textului sacru pentru a-l putea înțelege.

Părintele Silvio Barbaglia, biblist renumit, îl ajută pe cititor să pătrundă în sensul profund al textului sacru, pentru ca acesta să-i poată dăruii speranța ca „*un râu cu apa vieții, limpede ca și cristalul, care ieșea din tronul lui Dumnezeu și al Mielului*” (Apoc. 22,1), irigînd încontinuu noul Ierusalim dăruit de Dumnezeu, pe care Ioan îl contemplă în finalul viziunii sale.

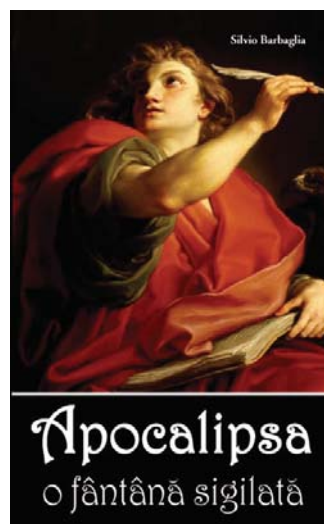
Ioan va fi dus în cer și va descrie „Liturghia cerească” – închinată „Celui care șade pe tron” – pornind de la imaginile tronului, ale bătrînilor și ale ființelor, ale îngerilor, ale numerelor 6, 7, 8, 666, 1.000, 144.000. Este prezentată „cartea sigilată” care va putea fi deschisă numai de vlăstarul lui David, „Mielul” înjunghiat și înviat.

Părintele Barbaglia explică minunat lupta cerească dintre Arhanghelul Mihail și Dragonul de foc, dar subliniază că soarta celor care urmează Fiara este complet diferită de a celor care-L urmează pe Domnul.

În partea finală a lucrării – respectînd cronologia textului biblic – autorul evidențiază că victoria lui Dumnezeu răsună în cer, prezentîndu-i pe cei invitați la ospățul nunții Mielului, care participă la împărăția de „o mie de ani” ce se va instaura în „noul Ierusalim” construit de însuși Dumnezeu printr-o nouă și definitivă creație.

Avînd în vedere faptul că în ritul nostru bizantin Apocalipsa se citește integral la sf. Liturghie – în fiecare an – în timpul Postului Mare, invit preoții să se inspire în predicile lor din această carte care explică într-un mod simplu misterul înglobat în ultima carte a Scripturii.

Biroul de presă



Ioan DĂRĂBĂNEANU

Octava de rugăciuni pentru unitatea creștinilor la Beiuș

Duminică 22 ianuarie 2012, la nivelul protopopiatului Beiuș, la Biserica greco-catolică „Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan” s-au adunat cu smerenie și credință în numele și în prezența lui Isus Cristos un număr de credincioși (în jur de 300), aparținând diferitelor culte religioase, pentru a se ruga împreună în cea de a doua decadă a săvârșirii acestei octave de rugăciuni statuând în felul acesta o tradiție ecumenică, reluată mereu în această perioadă, în ultimii 11 ani. Credincioșii și preoții diferitelor confesiuni, prin prezența lor, prin rugăciunile dimpreună, prin lucrările de cuvânt, au trăit, și au înscris pe vâlul vieții creștine, semnul păcii și al unității cerut cu tărie și permanență de Mântuitorul nostru Isus Cristos. Au participat credincioșii din aproape toate confesiunile, preoții greco-catolici din protopopiat, preotul romano-catolic, preotul reformat, pastorul cultului penticostal, precum și primarul, viceprimarul, consilierii Consiliului Local și lideri ai un partid. Absența preoților Bisericii ortodoxe, dincolo de suspiciunea unui semnal față de lipsa semnului păcii și unității, a însemnat un mare regret, mărturisit sau nemărturisit de către credincioșii prezenți: ortodocși, greco-catolici, romano-catolici, reformați sau din alte culte.

Am îngenunchat împreună, am ascultat și am trăit împreună evanghelia rostită în Sfânta Liturghie. Am înțeles și am trăit împreună sensul, emoția și măreția temei acestei octave de rugăciuni: „Toți vom fi schimbați prin victoria Domnului nostru Isus Cristos”, răstălmăcită cu mult har în lucrările de cuvânt ale vorbitorilor.

Părintele Iosif Slobodnic pornind de la promisiunea lui Isus Cristos, ne-a spus că „unde doi sau trei se adună în numele meu, acolo sunt și eu prezent” (Matei 18,20) ne-a îndemnat, pe toți cei botezați în Isus Cristos, să ne cunoaștem, să-L mărturisim împreună pe Dumnezeu, cu ocazia acestei octave de rugăciuni, dar și cu alte ocazii, pe care trebuie să le căutăm să ni le construim împreună. Folosindu-se de două povestioare ilustrative, părintele a subliniat necesitatea căutării lui Dumnezeu, care prin mijlocirea fiului său Isus Cristos ne va ajuta să ne schimbăm să ne transformăm din oameni „căutători” de avuții materiale, în neobosiți „căutători” a lui Dumnezeu pentru a trăi în spiritul iubirii și a toleranței.

Părintele romano-catolic, a pornit în afirmațiile sale de la cuvântul Sfântului Apostol Pavel, care ne spune că noi oamenii-precum Sf. Apostol – nu suntem desăvârșiți, dar trebuie să alergăm spre desăvârșire. Forțele răului, păcatele pot fi învinse, prin ascultare, comuniune în rugăciune și participarea la frângerea pâinii. Soluția este iubirea de Dumnezeu și de semenii noștri. Astfel vom putea fi convertiți, schimbați, pre-



cum Saul din Tars. Părintele și-a încheiat cuvântul de învățătură cu o frumoasă și impresionantă rugăciune a Sfântul Francisc de Asisi, îndemnând să ne rugăm pentru împlinirea noastră în dorința arzătoare a Sfântului: „Doamne fă din mine un instrument al împăcării între oameni”.

Părintele reformat Reman Ștefan a afirmat cu argumente biblice, că unitatea în diversitate, este posibilă, dacă se începe, în construcția acestei unități, prin acceptarea diferențelor de identitate și a tradițiilor. Propovăduirea Evangheliei într-o lume dominată de ură și învrăjbire ne ajută să aprofundăm și să trăim altfel libertatea, credința, iubirea. Cristos – spune părintele Reman - nu a demolat și nu demolează structurile și puterile umane. Lucrarea energiei divine în noi, ne transferă, ne transfigurează. Vom înțelege că „economicul” nu este unica valoare, devenirea noastră spirituală prin apropierea de Dumnezeu, va crește, făcându-se să înțelegem ca la cea de a doua venire a mântuitorului vii și morții vor fi total schimbați, spiritualitatea fiind primordială și evidentă, trupurile, materialitatea fiind mai puțin vizibilă. În încheiere părintele ne-a îndemnat: „rugați-vă cu smerenie, cu gândurile către cel ce ne-a deschis calea. Prin rugăciune și smerenie să aducem împăcarea în sufletele noastre”. Pastorul Bisericii penticostale, Pustan Vladimir, presărându-și expunerea cu parabole foarte sugestive, a transmis câteva idei valoroase: „Adevăratul creștin este cel care ascultă de Cristos; să-l cinstim pe Cristos cu inima și nu cu buzele; Promisiunea de a asculta Sfânta Liturghie, fără a o asculta și a o înfăptui este ca și cum ai acorda o vioară zeci de ani, fără să cânti nici-o melodie, rezultând o creștinătate slabă; Biserica și oamenii săi trebuie să se sacrifice pentru cei săraci, să fi alături de ei (să folosim ligheanul cu apă nu pentru a ne spăla pe mâini ca Pilat din Pont, ci ca să spălăm picioarele ucenicilor precum

(continuare în pag. 13)

Doctorat la Institutul de Muzică Sacră din Roma

În după amiaza zilei de 30 ianuarie 2012, la Institutul Pontifical de Muzică Sacră (Pontificio Istituto di Musica Sacra) de la Roma a avut loc un moment special pentru Biserica Română Unită, cât și pentru Colegiul Pontifical „Pio Romeno”: domnul profesor Radu Ioan Mureșan din Eparhia de Oradea Mare și-a susținut teza de doctorat în muzicologie, cu titlul: „*Cântările Vecerniei de sâmbătă pe cele opt glasuri ale Bisericii Bizantine Române-Greco-Catolică*” („*I canti del Vespro di Sabato sugli otto toni della Chiesa Bizantino-Romana-Greco-Cattolica*”), conducător al lucrării fiind Nicola Tangari, profesor de muzicologie la Institutul mai sus amintit.

Comisia care i-a conferit doctoratul domnului Radu Mureșan a fost impresionată atât de profunzimea tematicii, puțin cunoscută lumii latine, cât mai ales de seriozitatea și profesionalismul cu care acesta a tratat problematica muzicii bisericești din Biserica Română Unită, în speță, de cântarea de strană de la Catedrala din Blaj, devenită un model pentru toate celelalte eparhii greco-catolice românești. Pentru aceasta, teza sa a fost evaluată de către comisia Institutului de Muzică Sacră cu calificativul *magna cum laude*.

Cercetarea făcută de către Profesorul Radu Mureșan reprezintă o încununare a muncii sale, atât în calitate de cântăreț de muzică bisericească, dar mai ales de profesor de muzică și cânt bisericesc la Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Oradea. La susține-



rea tezei de doctorat au fost prezenți – pe lângă rudele apropiate ale domnului profesor – și Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop de Oradea Mare, alături de distinșii profesori Maria și Valentin Timaru, de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca.

Prin teza sa de doctorat, maestrul Radu Mureșan redeschide drumul cântării bisericești din Biserica Greco-Catolică, nu doar spre o cercetare la nivel teoretic, cât mai ales spre o interpretare cât mai adecvată a acesteia, spre cântarea vie, spre o cântare-rugăciune, care să-l înalțe pe om la Dumnezeu.

Andrei ROMAN

(urmare din pag. 12)

Isus Cristos). Omul are șansă pentru două transferuri în spiritualitate: acum când trăim și apoi în ziua învierii întru Cristos; să așteptăm ziua aceea cu mulțumirea că am fost creștini adevărați”.

Părintele protopop Ioan Mada a vorbit despre schimbare, transformarea noastră pentru viața veșnică. O vede ca și pe o nădejde a creștinului transformată în realitate spirituală prin întărirea credinței în lucrarea lui Dumnezeu. Răstignirea pe cruce și învierea lui Isus Cristos este modelul suprem al transformării și al victoriei. Pe cruce Isus Cristos a luat asupra sa pedeapsa pentru păcatele oamenilor. Mormântul gol este garanția învierii noastre. Pe noi toți Dumnezeu ne-a inclus în lucrarea Sa de restaurare a umanității, oferindu-ne posibilitatea de a ne transforma în toate aspectele vieții noastre, avându-l ca model pe mântuitorul nostru Isus Cristos. În relațiile noastre, interumane, trecem astăzi prin situațiile grele, supuși de multe ori nevoilor și suferințelor cotidiene de tot felul. Să urmăm modelul lui Isus Cristos. Smerenia, umilința, rugăciunea, încrederea în Dumnezeu, ne va transforma, ne va schimba pe toți. Vom cunoaște adevărata bucurie pe care „o experimentăm în întâlnirea cu Cristos”. Ne vom regăsi transformați în pacea lui Cristos. Transformarea cu ajutorul

dragostei în Dumnezeu prin Isus Cristos este nepărtinitoare, îndurătoare, iertătoare. Dacă vom avea iubire vom ști să păzim poruncile lui Dumnezeu. Iubind pe semenii noștri, vom fi iubiți. Dragostea pentru Dumnezeu este evidența în iubirea dintre noi.

Cristos este aici și va fi până la sfârșitul veacurilor, Suntem acum și vom fi cu El atunci, toți care ne deschidem viețile pentru Cristos devenind părtași la mărirea lui Isus Cristos.”

La finalul întâlnirii ecumenice a luat cuvântul și primarul Municipiului Beiuș, domnul Adrian Domocoș care a exprimat în cuvinte potrivite nu numai admirația pentru organizarea octavei de rugăciuni, de către Biserica Greco-Catolică, activitate devenită tradiție în ultimi 11 ani, ci și emoțiile personale, smerenia creștină trăită cu această ocazie. Domnul primar a contrapus realitățile negative din viața societății de astăzi (violență, sărăcie, invidie, corupție etc.) cu soluția propusă de Sfânta Scriptură, propovăduită de Bisericile creștine: iubirea, iertarea, umilința, modelul jertfei lui Isus Cristos.

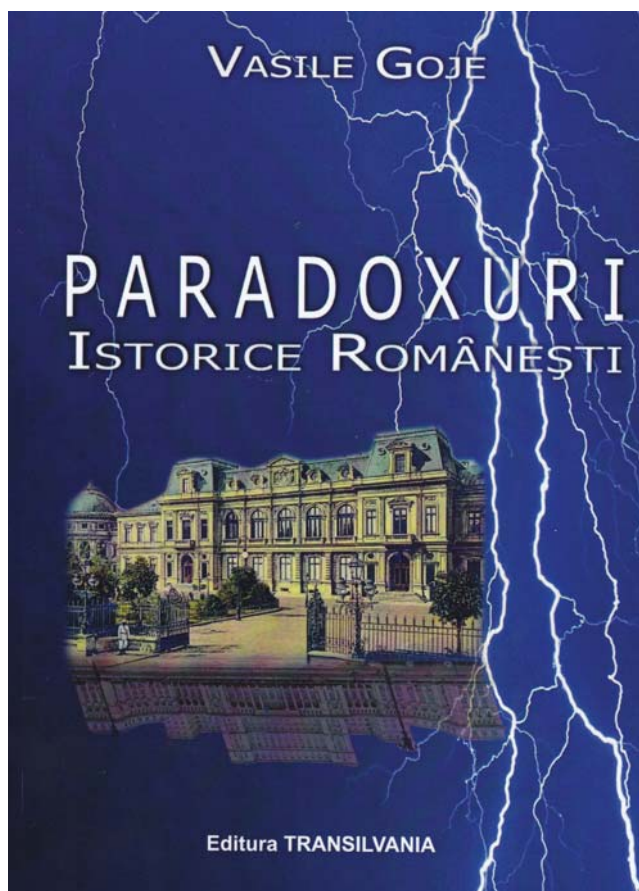
Activitatea din biserică s-a încheiat cu un moment emoționant colectiv. Toți participanții, creștini de diferite confesiuni și preoți au cântat cu suflet deschis în comunione spirituală cântecul „Frați creștini din lumea întreagă”.

Ioan F. POP

PARADOXUL CA MOD ISTORIC DE A FI

Abordarea trecutului, a tipurilor de raportare la prezent, a naturii și obiectivității demersului istoric sînt teme pe care istoriografia noastră le-a tratat, cu rarissime excepții, într-o manieră bombastică, vădit patriotardă. În locul realităților deductibile au fost preferate eroismele de manual, în locul lucidității documentare s-a încurajat falsul și mitizarea. La o sumară privire retrospectivă reiese că poporul român a stat întotdeauna bine cu trecutul istoric, dar este tot timpul în răspăr cu prezentul. Cu cît prezentul este mai gîngav, mai înclinat spre un perpetuu defetism mioritic, cu atît, *a contrario*, trecutul este copleșit cu toată gloria. Ca atare, acestuia din urmă i s-au atribuit eroisme și intenționalități de multe ori fanteziste. Logică după care noi am avut întotdeauna un trecut măreț, grandios, dar, paradoxal – că tot vorbim de paradoxuri istorice –, nu prea avem niciodată prezent. Noi stăm, după cum spunea C. Noica, „mai bine cu posibilul decît cu realul”. Istoria noastră rămîne, generație după generație, o sumă de posibilități mereu ratate.

Cam acestea sînt cadrele operaționale în care se mișcă volumul *Paradoxuri istorice românești*, Ed. Transilvania, 2011, aparținînd părintelui Vasile Goje. Autorul își asumă de la început un anumit risc, și anume acela de a judeca istoria prin datele prezentului, fără a mai aștepta invocatele distanțe față de unele evenimente. După cum se știe, prezentul se sustrage mereu oricărei *obiectivități* istorice. Cu cît unele trăiri evenimențiale sînt mai apropiate, cu atît par mai confuze unei abordări istorice. Numai că autorul nu se oprește doar la prezent – în contul căruia pune toate tarele trecutului –, ci face și un dezinhibat excurs istoriografic, cu multe impulsuri polemice. Considerațiile istorico-religioase, cu dese tente morale, evaluează pertinent abundența paradoxurilor istoriei românești, inconsecvențele și umbrele acesteia, cu un accent pe nedreptățile comise împotriva Bisericii greco-catolice. De n-ar fi să ne gîndim decît la supremul nostru paradox istoric, acela de a fi o țară latină cu o religie majoritar ortodoxă. Operînd cu un stil percutant, autorul ne propune o frescă psihologico-istorică, de la analiza lingvistică, prospecția religioasă la devoalarea miturilor, în încercarea de a contura în mod răspicat adevărul care, de obicei, scapă oricărei istorialități. Fraza cărții curge fluent, argumentele însoțesc orice afirmație a acestor texte eseistice de panoramare a realității istoriografice românești. Toate



aceste incursiuni în trecutul nostru au o subliminală valență paideică, de corijare a unor metehne și erori adînc împămîntenite. Mai aproape de istoria mentalităților decît de acribia arhivistică, cartea părintelui Vasile Goje este un autentic exercițiu de a păstra conștiința trează, conștiință care prea de multe ori adoarme pe false mituri istorice, pe cutume demult erodate. Spus pe scurt, parcurgerea textelor acestui volum procură o atitudine stenică, chiar dacă este resemnată pe alocuri. Căci, la noi, nu doar istoria, ci chiar și bunul simț este un paradox – după cum spunea A. Paleologu.

Din această lectură înțelegem mai bine că există o istorie a spațiului și una a timpului care nu pot fi suprapuse. Orice privire spre ceea ce se știe trebuie dublată de o alta spre ceea ce nu se știe. Spus ușor paradoxal, trecutul nu poate fi cunoscut decît ca prezent sus-tras oricărei priviri istorice. Iar istoria noastră, trecută și prezentă, continuă să rămînă un mod paradoxal de a fi, un hazard aruncat de la o generație la alta.

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2012

MARTIE

Intenția generală: Pentru ca să fie recunoscută în mod corespunzător în toată lumea contribuția femeilor la dezvoltarea societății.

Intenția misionară: Pentru ca Spiritul Sfânt să acorde perseverență celor care, îndeosebi în Asia, sunt discriminați, persecutați și uciși din cauza numelui lui Cristos.

Pr. Sorin CRĂCIUN

„Micul Altar” de la patul bolnavului

De Ziua Mondială a Bolnavului care este sărbătorită în fiecare 11 februarie, Biserica Greco Catolică din Oradea a marcat acest eveniment cu invitația făcută de Comunitatea Franciscană de la biserica „Maica Domnului” la o seară de rugăciune pentru bolnavii comunităților noastre, dar și pentru toți bolnavii din lume. De asemenea la Spitalul Municipal Gavril Curteanu, Secția de Psihiatrie luni, 13 februarie a.c., s-a ținut un moment artistic de către un grup de tineri din biserică, după care bolnavilor li s-au oferit câte o felie de tort și prăjituri de către elevii de la Liceul „Aurel Lazăr” din Oradea.

Bolnavii, acești binecuvântați ai Tatălui Ceresc, sunt o comoară pentru păstorii bisericilor. Isus în activitatea Sa de predicare a Cuvântului despre Dumnezeu avea o sensibilitate deosebită față de suferinții care de nenumărate ori îl căutau pentru a le dăruia vindecarea. El le trata rănilor fizice, traumele psihice dar și neputințele spirituale ale lor fără nici un fel de discriminare. El, Fiul lui Dumnezeu, a iubit bolnavii și i-a ajutat prin excelență, noi preoții în misiunea noastră trebuie să-L copiem în acest sens pe Învățătorul și Domnul nostru. Fiecare părinte are bolnavi în parohia pe care o păstorește, fiecare avem datoria de a le purta de grijă acestor credincioși de-ai noștri, dar există o categorie specială de preoți misionari care prin excelență se ocupă de bolnavii internați în spitale sau sanatorii.

Această categorie de preoți pe lângă abilitățile speciale pe care le au și trebuie să și le cultive în permanență mai au nevoie de multă, multă răbdare și empatie. Atunci când bolnavul ce este în fața noastră simte că părintele ia asupra sa o parte din durerea sa este mai ușurat.

Ca preotul de spital am o misiune sfântă de a-L aduce pe Cristos pe masa de Altar a bisericii sau capelei în care slujesc, și de acolo să-L duc la patul bolnavului în Sfântul Sacrament. De fapt este un simplu transfer al Sfintei Taine de la un altar pe care se aduce Sfânta Jertfă la un alt altar pe care se consumă Sfânta Jertfă deoarece, ca preot de spital, am datoria de a sluji la cele două altare: cel din biserică și patul bolnavului. Da, dragii mei, eu mă rog mai mult la patul bolnavului adică la cel de-al doilea altar al meu, unde creștinul în suferință arde ca o jertfă de ispășire pentru păcatele personale dar și ale mele sau poate chiar a lumii întregi. Creștinul în suferință crește spiritual și dacă preotul îl ajută să descopere misterul suferinței sale în lumina învățaturii și a Harului Dumnezeiesc se resemnează și chiar ajunge în cele din urmă să mulțumească pentru acest dar minunat de ispășire.

În bolnavii creștini eu îl regăsesc adesea pe Isus plin de răni care urcă muntele Golgota suspinând, dar resemnat deoarece o face pentru a ne scoate din robia păcatelor noastre. Mă închin în fața ta bolnavule creștin care mă înveți de fiecare dată

cât a suferit Domnul meu pentru mine. Îți mulțumesc pentru că ești deoarece tu împreună cu Isus ești pentru noi un model ce ne ajută și ne învață să fim mai buni.

Este greu ca, în fiecare zi, dimineața și seara, să te întâlnești cu durerea, cu suferința umană, dar e foarte frumos. Nu poate un preot dedicat muncii cu bolnavii să reziste în acest mediu dacă nu are abilități speciale care să-l recomande pentru așa ceva, abilități ce trebuie să fie cultivate în permanență. Un element esențial pentru susținerea preotului este programul spiritual al acestuia care trebuie respectat cu sfințenie deoarece numai așa te poți încărca sufletește pentru ca mai apoi să poți da la altarul de la patul bolnavului. Pentru preotul din spital activitatea sa zilnică începe cu Sfânta Liturghie celebrată dimineața și se termină cu o slujbă de seară. Nu poți merge la bolnav cu mâna goală așa că trebuie să treci pe la Isus, prin biserică, să te umpli de daruri înainte, iar când vii din spital nu poți merge cu sufletul gol acasă la familia ta trebuie iar să treci pe la Domnul să te umple de bine pentru ai tăi. Ideal ar fi ca în spitale să slujească preoți călugări pentru că, atunci, ar putea fi gestionate mai eficient și problemele bolnavilor aflați în situații extreme, care trebuie să fie exorcizați, dar randamentul misionarului este dat de nivelul spiritual la care se găsește și disponibilitatea de a sacrifica cât mai mult din timpul său pentru acești copii ai lui Dumnezeu.

Pentru mine a fost greu la început în munca cu bolnavii psihici de care mă ocup. Dar aceștia m-au ajutat să descopere în mine virtuți creștine cum ar fi: răbdarea, înțelegerea, umilința, mila, caritatea... și nu numai, să le descopăr dar cu ajutorul lor le fac să rodească în fiecare zi. Avem vizitatori la noi în spital care nu rezistă să stea mai mult de o jumătate de oră, nouă ni se întâmplă de multe ori să stăm de dimineața până seara și, paradoxal, dacă am rezolvat o problemă nu simțim oboseala. Gândiți-vă ce poate fi mai frumos pentru un om decât să stea de vorbă cu un sinucigaș și să-l determine să renunțe la gândurile lui distructive.

Pentru noi cei ce slujim în spitale: medici, asistente, psihologi, preoți, terapeuți principala noastră preocupare este de a face tot posibilul pentru a grăbi vindecarea acolo unde este cazul sau pentru a îmbunătăți confortul bolnavului paliativ. În acest sens noi lucrăm în echipă, completându-ne reciproc. Am descoperit însă împreună că noi terapeuții tratăm dar Bunul Dumnezeu vindecă, și tot El este cel care ne susține pe noi în munca delicată pe care o prestăm pentru binele semenilor noștri.

Binecuvântează-i Doamne pe toți bolnavii noștri!

Ajută-i, Doamne, pe toți cei ce se ocupă de îmbunătățirea stării bolnavilor noștri și le dă Har, Tărie și Răbdare!

Manifestări culturale la Bădăcin

Parohia Greco-Catolică din Bădăcin și Fundația „Corneliu Coposu”, Filiala Sălaj, în colaborare cu Centrul de Cultură și Artă al Județului Sălaj, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Sălaj, Muzeul Județean de Istorie și Artă din Zalău, Primăria Comunei Pericei și Radio Maria, au organizat duminică, 5 februarie 2012, manifestarea „Satul Bădăcin și familia Maniu între istorie, memorie și prezent” menită să omagieze personalitatea lui Iuliu Maniu.

La acest eveniment, desfășurat la 59 de ani de la moartea lui Iuliu Maniu în închisoarea de la Sighet, au participat istorici, muzeografi, clerici, localnici, cadre didactice și elevi din Bădăcin.

În biserica greco-catolică din sat a fost celebrată, în prezența vicarului general al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, Florian Gui, a vicarului foraneu al Sălajului, Gheorghe Țurcaș, a protopopului Șimleului-Silvaniei, Nicolae Bodea, și a preoților din protopopiat, Sfânta Liturghie și Parastasul pentru familia Maniu.

În baza hotărârii nr. 2 din 31 ian. 2012 a Consiliului Local Pericei, în semn de omagiu, „Sfinxului de la Bădăcin” i s-a conferit titlul de „Cetățean de onoare post-mortem”. Primarul comunei Pericei, Boncidai Csaba, a înmănat distincția și o plachetă vicarului Florian Gui. Ulterior a fost inaugurat muzeul din cadrul bisericii, invitații putând aici admira costume populare autentice, obiecte casnice vechi, ceramică, precum și mobilier, tablouri și diverse obiecte aparținând familiei Maniu.

Manifestarea a continuat la Școala din Bădăcin, construită (la fel ca și biserica greco-catolică) pe un teren donat de Iuliu Maniu. La școală a fost lansată „Monografia satului Bădăcin și a familiei Maniu”, semnată



de preotul paroh, Cristian Borz. Aici au conferențiat despre activitatea sa politică și națională, Doina Cocis, director al Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Sălaj, Daniel Săuca, director al Centrului de Cultură și Artă al Județului Sălaj, dr. Horea Pop, fiul al satului, arheolog la Muzeul Județean de Istorie și Artă din Zalău, dr. Ioan Ciocian, profesor universitar, dr. Cornel Grad, Liviu Sabău, precum și muzeograful Marin Pop și Ioan Bejinariu. Valeria Lehen a expus proiectul de restaurare a Casei Memoriale „Iuliu Maniu”, acțiune asumată printr-un parteneriat de către Parohia Greco-Catolică Bădăcin, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Sălaj și Muzeul din Zalău.

În final, un grup de elevi au prezentat un scurt program literar-artistic, care a constat în recitarea unor poezii scrise în perioada detenției de către părintele Matei Boilă și fratele acestuia, dr. Ioan Boilă, precum și „Rugăciunea lui Iuliu Maniu”. S-a intonat „Imnul lui Iuliu Maniu”, scris de Ioan Pop, și „Rugă”, de Corneliu Coposu.

Ioana GALE

Iuliu Maniu

De ce a rezervat destinul modestului avocat ardelean de la Blaj sarcina de a exprima în toate împrejurările istorice, în zbuciumul a două războaie și la răscrucea atâtor drumuri sociale, voința cea nemărturisită a nației?

Cine ar putea răspunde, făcând doar apel la demonstrația logică, acestei chinuitoare întrebări! Aparent, nimic nu l-ar fi calificat pentru asemenea glorie și pentru asemenea martiriu. Nici sobrietatea înfățișării, nici cuvântul cumpănit și foarte puțin retoric, nici dinamismul, nici vocația spectacularului.

Într-o țară de oameni prea supli, Iuliu Maniu a preferat să fie de oțel. Într-o atmosferă politică în care toată lumea vorbea fără grija substanței, el a preferat să tacă dacă efectiv n-a avut ceva de spus.

A avut mereu darul unanimității naționale realizată peste capul guvernelor și al partidelor. Luptător

de prima linie și chiar de avanposturi, împrejurarea l-a ferit totdeauna de asprele încleștări. Poate că acest lucru s-a datorat respectului pe care îl trezea deopotrivă la prieteni și la adversari, poate numai îndemnării în utilizarea evenimentului și, la rigoare, în neutralizarea lui. N-a fost oportunist deși ocaziile nu i-au lipsit. Când se săvârșea în țara românească vre-o mare murdărie, și s-au săvârșit destule, toată lumea căuta girul lui moral ca să acopere, dacă nu să scuze. Răspundeau la apel toate caracterele, toate conștiințele, toți academicienii și toți profesorii.

Numai el, Maniu, se retrăgea deoparte, liniștit. Nu, nu era pentru el acest pahar.

Se concentra parcă în refuzul lui tot ceea ce nu încăpea în abdicările noastre lașe.

Locul în istorie și-l câștigase de la primii pași. Ar fi putut să consimtă fără să scadă. Dar el a preferat să crească renunțând.

(continuare în pag. 17)

Noapte de veghe și rugăciune

Într-un alt colț al țării, la granița de vest, sute de credincioși greco și romano catolici, precum și ortodocși, din toate colțurile țării (Zalău, Cluj, Baia Mare, Satu-Mare, Timișoara, Suceava, Reghin, Târgu Mureș și, firește, din Bihor, atât din localitățile limitrofe, cât și de la granițele județului, din Salonta, Ștei sau Marghita), au ales o cale tăcută, dar mult mai eficace de a cere îndurare divină: rugăciunea.

Inițiativa a luat ființă acum mulți ani, promotorii acestor nopți de veghe fiind preoții Ioan Chișărău, parohul Bisericii „Regina Pacis” din Timișoara, și Emil Ghiurcă, parohul greco-catolic din Ștei. Mobilul principal a fost rugăciunea pentru țară, pentru unitatea bisericilor și a tuturor creștinilor, pentru pacea din familii și din țara noastră, pentru iertarea păcatelor și, nu în ultimul rând, s-au înălțat rugăciuni de recunoștință către Dumnezeu și Sfânta Fecioară pentru multele haruri primite.

Astfel, la Oradea a avut loc cea de-a 67 noapte de veghe, organizată sub patronajul Episcopiei Române Unite cu Roma, Greco-Catolică de către Parohia „Duminica tuturor Sfinților” (Don Orione) din Oradea, care-l are ca paroh pe părintele Mihai Fechetă.

Programul a început la orele serii cu o vecernie în care tinerii teologi ai Seminarului Greco-Catolic din Oradea au cântat frumoasa vecernie răsăriteană. A urmat Sfânta Liturghie Greco-Catolică, celebrată de către vicarul general al Episcopiei Greco-Catolice, părintele Florian Gui, la care au concelebrat alți 12 preoți ai ambelor rituri catolice. (...)

A urmat o meditație profundă și frumoasă susținută de teologii din Timișoara asupra pildei evanghelice a „viei tatălui”, pe care o dă spre lucru slujitorilor. (...)

Apoi cu toții ne-am rugat Rozariul, iar la fiecare mister s-a rostit un gând meditativ dintre care le amintim pe cel spus la decada încoronării cu spini: „să ne lepădăm de fala lumii și să-l urmăm în umilință pe Cristos”, sau la misterul purtării crucii: „să cerem harul tăriei, pentru ca fiecare dintre noi să purtăm crucea cu demnitate și dragoste”.

Apoi directorul Liceului „Don Orione” a făcut o scurtă prezentare a congregației orionine și o mărturie emoționantă a muncii domniei sale în anii petrecuți în această școală. (...)

La sosirea Preasfințitului Virgil Bercea, episcopul de Oradea, toată atenția s-a îndreptat asupra discursului său.



Preasfinția sa reușește întotdeauna să atingă sufletele celor prezenți; nu a fost altfel nici de data aceasta, deoarece în primul rând și-a exprimat bucuria și recunoștința pentru numirea în funcția de cardinal a Preafericitului Lucian Mureșan. (...)

A urmat vizionarea unui film având ca subiect aparițiile de la Fatima și explicarea secretelor și apelul Sfintei Fecioare către omenire, apel care nu a fost ascultat, generând astfel încă un război mondial, urmat mai apoi de ciuma roșie a comunismului.

La miezul nopții s-a celebrat o liturghie romano-catolică, în care au cântat, cu însuflețire, tinerii de la Oratoriul „Don Orione”.

După Liturghie, o adorație de profundă recunoștință și iubire, susținută de părintele Emil Ghiurcă, a umplut inimile celor prezenți de prezența reală și divină a lui Isus. Adorația, în stilul celor de la Medjugorje, a fost deosebită și datorită tinerilor instrumentiști și cântăreți, membri ai Asociației Darul Vieții, veniți și ei de la Timișoara.

Au urmat celelalte mistere ale Rozariului, Paraclisul Maicii Domnului și alte devoțiuni, noaptea de veghe încheindu-se cu o altă Sfântă Liturghie, care s-a terminat în zorii zilei.

Toți cei prezenți au plecat acasă cu inimile mai pline de iubirea lui Dumnezeu și a aproapelui, fiind fericiți că pot face parte dintr-o comunitate care se roagă pentru țara sa, pentru iertarea păcatelor, pentru răspândirea Cuvântului divin, pentru punerea în practică a adevăratelor și veșnicelor valori creștine.

Ioana BĂDICEANU

(urmare din pag. 16)

Și din renunțările lui Iuliu Maniu, mai mult decât din agitatele și vremelnicele lui guvernări, s-a format conștiința democratică a națiunii.

În timp ce an după an se vântau diversii și formule echivoce, tot omul de bine s-a obișnuit să-l întâlnească numai pe el pe drumul cel drept și în ciuda încovoierilor la care îl supunea viața, acest om de bine l-a urmat, l-a citit, l-a ascultat și l-a votat.

Dacă ar fi să-i analizăm caracteristica politică, ne-am opri poate la instinctul precis al interesului general.

El n-a vorbit niciodată în numele unei clase, în numele unei categorii.

El a fost mereu glasul înaripat al românilor.

În politica pe care a făcut-o, din această cauză poate, calea i-a fost, totdeauna pândită de riscuri.

Această statuie vie, care s-ar fi putut odihni pe cele mai mărețe sochuri, a coborât mereu printre noi să ne apere, să ne susție.

Actualitatea lui Iuliu Maniu este legată de permanență. Dușmanii lui pier unul după altul bătuți de vânt. Dacă el rămâne drept în mijlocul furtunii, înseamnă că mai sunt sorți de viață liberă și pentru acest urgisit popor.

N. Carandino

DREPTATEA sâmbătă, 4 noiembrie 1944

Adunarea Eparhială a Episcopiei Greco-Catolice de Oradea

Joi, 26 ianuarie 2012, a avut loc în Aula Magna a Facultății de Teologie, Adunarea Eparhială a Episcopiei Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, Oradea. La întâlnire au participat preoții din cadrul episcopiei, precum și laici implicați în diferite domenii de activitate.

Lucrările au fost deschise cu meditația Preasfințitului Virgil Bercea despre Taina Mărturisirii și despre importanța creării ca și cardinal a Preafericitului Lucian Mureșan, arhiepiscopul major al Bisericii.

Darea de seamă pe anul 2011 a cuprins următoarele aspecte: situația Eparhiei, învățământul confesional și formarea tinerilor, ora de religie și cateheza, activitatea biroului pastoral și culturală, activitatea social-caritativă, viața consacrată, situația financiar-contabilă; situația administrativ-juridică.

În Eparhia de Oradea sunt active 155 de parohii, 188 de preoți, 17 călugări, 14 călugărițe, iar în cadrul Seminarului se formează 53 de seminariști. În anul care s-a încheiat au fost hirotoniți 7 noi preoți și au murit 2, și s-au sfințit 4 biserici nou construite.

Domnul Andrei Cristea, directorul Liceului Teologic Greco-Catolic „Iuliu Maniu” a prezentat situația rezultatelor la Bacalaureat în 2011, al numărului de cadre didactice și elevi precum și situația financiară a liceului. Părintele rector Antoniu Chifor s-a referit la Seminarul Teologic Sfinții Trei Ierarhi, Vasile, Grigore și Ioan, precum și la Departamentul Oradea al Facultății de Teologie Greco-Catolică.

Părintele Florin Julia a vorbit despre activitatea de predare a religiei în școli, stadiul elaborării și tipăririi manualelor de religie pentru clasele I-VIII, respectiv liceu.

Biroul Pastoral, coordonat de către părintele Paul Popa și doamna Ramona Dragoș, a prezentat evenimentele organizate anul trecut: exercițiile spirituale pentru tineri, cursuri de formare pentru asociațiile eparhiale, pelerinaje la sanctuare mariane și la Sighet, vizite și schimburi de experiență în străinătate, întâlnirea eparhială a copiilor, participarea la Madrid la Întâlnirea Mondială a Tinerilor cu Papa Benedict al XVI-lea. S-a făcut o prezentare a evenimentelor culturale desfășurate pe parcursul anului trecut, atât în parohii și protopopiate, cât și la nivelul episcopiei, dintre care o relevanță deosebită a avut Întâlnirea Episcopilor Catolici Orientali din Europa, organizată sub egida CCEE. Biroul Pastoral are acum 3 secțiuni destinate pastorației copiilor, tinerilor, adulților și familiilor.

Părintele Olimpiu Todorean, directorul Asociației Caritas Eparhial Oradea a prezentat activitatea social-caritativă a asociației și a eparhiei, desfășurată la Oradea și în celelalte centre pe parcursul anului trecut, și a insistat pe inaugurarea clădirii Centrului Social „Maria Rosa”, unde oamenii cu dificultăți pot beneficia de diferite servicii (masă caldă, dușuri, îmbrăcăminte,



consiliere). S-au prezentat proiectele care vor fi începute și continuate anul acesta (implicarea voluntarilor, clowni – prieteni pentru un zâmbet, Casa Frențiu).

Doamna Stela Iambor, economistul eparhiei, a prezentat darea de seamă financiar contabilă și bilanțul veniturilor și cheltuielilor, precum și bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2012. În același context, părintele Mircea Boța și domnul Jenő Ferco, directorul ocolului silvic, au vorbit despre modul în care au fost administrate pădurile episcopiei, investițiile efectuate și planurile pentru 2012.

Anul 2012 Eparhia de Oradea îl consacra înalt-preasfințitului Valeriu Traian Frențiu de la a cărui hirotonire episcopală (4 noiembrie 1912) se împlinesc 100 de ani, respectiv 90 de ani de la venirea ca episcop la Oradea și 60 de ani de la moartea în închisoarea de la Sighet. În acest context, pe tot parcursul anului se vor face predici, conferințe, reculegeri spirituale, parastase de pomenire și un pelerinaj la Reșița, respectiv la Cimitirul Săracilor de la Sighet.

În cadrul întâlnirii au fost fixate cursurile de vară și exercițiile spirituale pentru preoții din eparhie, precum și misiunile populare cu credincioșii.

După ce au fost trecute în revistă și celelalte evenimente care urmează să fie organizate la nivelul eparhiei, au avut loc o serie de luări de cuvânt din partea unor preoți și laici în legătură cu o serie de aspecte care privesc întreaga comunitate.

La finalul adunării a avut loc un dublu eveniment cultural: Părintele Vasile Goje și-a lansat cartea „Paradoxuri istorice Românești”, apărută la Editura Transilvania și prezentată de Virginia Paraschiv, Mihai Ganea și Ioan F. Pop; Părintele Mihai Tegzeș a făcut o scurtă prezentare a câtorva cărți traduse din limba italiană pentru a fi folosite în pastorală familiilor și a cărții de predici „Puterea Sărbătorilor”.

În încheiere, Preasfințitul Virgil a mulțumit participanților, menționând importanța activității depusă de fiecare preot și laic acolo unde își desfășoară activitatea.

Biroul de presă

Ioan DĂRĂBĂNEANU

Luare de cuvânt aposteriori

Joi 25.05 2012 am participat la Adunarea Eparhială a Bisericii Unite cu Roma Greco-Catolice la Oradea, desfășurată, în sala Aula Magna - a Facultății de teologie greco-catolică. Prezența mea și a liderilor laici din Eparhie, pentru mine a avut cel puțin patru motivații: satisfacția omenească a firescului prezenței laicilor la dreapta clerului; „împovărarea”, din nou firească, dar și onorată la comuniune spirituală și organizatorică în activitatea cotidiană a „mersului înainte”, în problematica eparhială; satisfacția și speranță spirituală-până la urmă și rațională - de a fi alături în simțire și gândire de preoțimea greco-catolică din Eparhia noastră; mulțumire și bucurie sufletească personală de a fi încă odată împreună cu Episcopul meu.

Înainte de această întâlnire, dincolo de speranța bucuriei spirituale - îndeplinită de altfel, cu supraplin pe acest parcurs, nu am planificat și proiectat intervenții personale, apriori cum s-ar zice. Pe parcursul lucrărilor Adunării Eparhiale, luat de valul cel bun, înălțat cuminte, gradual, spre năzuințele cele bune, am simțit nevoia - aproape obligată - obligație neimpusă ci autopropusă-de a „lua cuvântul” sau de a mă „înscire la cuvânt” (terminologie a limbajului de lemn de dinainte de 1989, pe care acum nu mă obosesc să-l înlocuiesc)

Ascultând metabolizând tot ce s-a rostit în cele câteva ore, chiar pe parcursul rostirilor, am simțit nevoia de a mă „exprima” și eu (iată o încercare de evadare din limbajul de lemn sus amintit) și totuși nu am făcut-o din cauza bugetului de timp și a evidenței saturării a răbdării auditoriului din sală.

Drept urmare, iată, această ciudată decizie vin de a „lua cuvântul” aposteriori adică după consumarea evenimentului. Iertată-mi fie îndrăzneala și binecuvântată răbdarea împreună cu înțelegere, pentru ascultarea celor ce am vrut să le spun atunci și le rostesc acum.

Anabolizarea rapidă, la cald, a spuselor haristice ale PSS Virgil, pornind de la „Biserica comuniune vie” și „rolul preotului în comunitate” m-a alergat - într-un cros al speranței și bucuriei spirituale - către o meditație, pe care doream să o exprim public sub forma sintagmei „relația preot-credincios, trebuie să fie o **relație vie, o relație metabolică**. Mi-am dat seama-atunci la adunarea Eparhială-că exeeza teoretică a sintagmei, îmi era interzisă din două motive: bugetul de timp în respect pentru auditoriu și mai ales lipsa mea de pregătire pe moment pentru asemenea explicații. Așa că am hotărât - mental - într-un rapid galop al strategiilor, să înlocuiesc explicațiile teoretice cu exemplificări concrete, observate și trăite, în existența cotidiană a relației preot-credincios. Voiam să spun - redau clișeele care s-au derutat în mintea și sufletul meu atunci - următoarele:

Am cunoscut un preot care sosit de departe într-o localitate, pe parcursul unui deceniu și-a câștigat un

asemenea status social în urbe, încât toată lumea îl cunoștea, îl saluta și-i căuta compania. Mulți „băștinași” apelează la sprijin și consiliere de genul: „părinte nu știi cine în localitate m-ar putea ajuta” cu serviciul, cu copii, cu nepoții etc,etc.

Am cunoscut preot care, mai puțin dotat cu daruri organizatorice, s-a concentrat cu înfăptuire neosentativă, firească, misionară, către vizitarea bolnavilor, bătrânilor, ducând în gospodăria suferințelor spirituale, din comunitate, cuvântul lui Dumnezeu și mângâierea divină. O manifestare care a refuzat atributul „câte o dată”, în favoarea permanenței, de cele mai multe ori, neașteptând chemarea, adept fiind al conștiinței „omul are nevoie de mine chiar dacă nu strigă după ajutor”

Am cunoscut preotul „argint viu” al „neastâmpărului” misionar dar și organizatoric și logistic. Neobosit în organizare și consilierea de pelerinaje „exerciții spirituale și alte activități cu tineretul și credincioșii noștri. Toate acestea și altele, aproape în același timp, cu strădania și reușita construirea unei biserici, într-o localitate unde nu a fost niciodată Biserica greco-catolică.

Am cunoscut preot care a știut să se implice în segmente de viață socială a unei comunități. Înființarea unui club de fotbal, pentru copii, amenajarea de teren de fotbal, vestiare și alte dotări unde vin 50-80 de copii și încep antrenamentul și visul lor de performanță fotbalistică cu o rugăciune, are pecetea misionară - într-un alt fel de misionarism a unui preot greco - catolic.

Am cunoscut preotul „faberist” (de la *Homo faber*) la care voința de a face cobora în hărnicia brațelor, trudind alături de credincioși pentru a schimba „fața” caselor parohiale, a clădirilor bisericilor.

Am cunoscut, din păcate, preotul ce picta plângăcios pe vâlul existenței Bisericii noastre, previziuni sumbre, pornite de la constatarea vârstei înaintate a credincioșilor greco-catolici, uitând de cei 3-5 sau 10 prunci din parohie, capabili să primească ademenirea ce a bună și dreaptă spre Biserică, nu prin neeficientul „eu le-am spus să...” ci prin trăire faptică dimpreună.

Părinților suflecați-vă reverenda și precum călugărul asupționist părintele Merloz de la Gimnaziul greco-catolic Samuil Vulcan din perioada interbelică, jucați chiar și fotbal cu prunci, suflecați-vă mânecile și clăcăciți în truda divină alături de părinți lor.

Și părinților, vă rog, să „jucați” - vreau să spun să săvârșiți - împreună, în echipă, preluându-vă unul altuia, darurile și strategiile personale, pentru a rotunji împlinirea harului preoțesc. În felul acesta ne dați prilejul, nouă laicilor, să vă prețuim și mai mult iar Bisericii noastre, să fie cu adevărat o comuniune vie unită și nemuritoare cu Cuvântul lui Dumnezeu.



ASOCIAȚIA CARITAS EPARHIAL ORADEA

str. Episcop Mihai Pavel, 3; tel. 0359/418.212; fax. 0359/418.211;
e-mail: caritaseparhial@yahoo.it
www.caritaseparhial.ro

Construim împreună cu 2%



Fii generoși fără să pierdeți nimic!

Contribuiți la ridicarea Casei Frențu direcționând 2% din impozitul pe venitul din 2011!

DATE DE IDENTIFICARE

Denumire entitate non profit
**ASOCIAȚIA
CARITAS EPARHIAL ORADEA**

Cod Fiscal
RO 17085486

Cont bancar
**RO 27 BTRL 0050 1205 7261 6902
BANCA TRANSILVANIA**

Fișa completată se depune la Administrația Financiară sau poate aduce la sediul asociației.
Le vom depune noi la Administrația Financiară.